

**ТЗОВ ЛЬВІВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
«МОНАДА»**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Заступник директора
з навчально-виробничої роботи
Урба Н.І.
« 23 » листопада 2021 року

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ**

підготовки фахового молодшого бакалавра
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 22 Охорона здоров'я
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 221 Стоматологія
(код і найменування спеціальності)

освітньо-професійної програми Стоматологія ортопедична
(найменування освітньо-професійної програми)

ЛЬВІВ

2021

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Укладачі:

З. П. Загребельна — викладач вищої категорії, голова циклової комісії зуботехнічних дисциплін.

З. П. Костів — викладач вищої категорії, завідувач навчально-виробничої практики

Програму розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії зуботехнічних дисциплін 21 квітня 2021 р., протокол № 4.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Основна мета практичного навчання: набуття студентами міцних професійних знань, умінь та навичок для вирішення виробничих питань; прийняття самостійних рішень під час виконання будь-якої роботи в умовах сучасного виробництва на базі вже отриманих у навчальному закладі знань, умінь та навичок згідно з кваліфікаційною характеристикою.

Програма виробничої практики передбачає закріплення, поглиблення і розширення теоретичних знань та практичних навичок, отриманих на навчальній практиці під керівництвом викладача з предметів “Техніка виготовлення незнімних протезів” та “Техніка виготовлення знімних протезів”.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Проведення виробничої практики

Відповідно до навчального плану виробнича практика із спеціальності 221 Стоматологія ортопедична здійснюється в таких обсягах:

№ п/п	Практика	Кількість тижнів	Кількість годин			Вид контролю
			Загальна	На базах практики	Самостійна робота	
1	Виробнича практика	2	90	60	30	іспит

2. Загальна мета і зміст практичного навчання

Метою практики є:

- оволодіння студентами сучасними методами та формами організації праці в зубопротезній лабораторії;
- формування потреби систематично поновлювати знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності;
- набуття професійних компетенцій з питань технології виготовлення різних конструкцій протезів.

Завданням практичної підготовки студентів є формування в умовах виробництва професійних навичок на основі здобутих теоретичних знань, необхідних для майбутньої професійної діяльності фахівців.

Виробнича практика проводиться з метою:

- розвиток у студентів професійного мислення, вироблення та закріплення умінь і навичок відповідно до кваліфікаційної характеристики;
- розширення, поглиблення, систематизації знань;
- застосування набутих теоретичних знань у професійній діяльності зубного техника;
- забезпечення виховання трудової дисципліни і професійної відповідальності;
- засвоєння навичок роботи із сучасним медичним обладнанням та матеріалами.

Практика студентів передбачає безперервність і послідовність її проведення при одержанні достатнього обсягу практичних знань і умінь відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики.

Під час виробничої практики рекомендуються такі форми навчання:

- візуальна практика: студент спостерігає і ознайомлюється з роботою лікаря-стоматолога-ортопеда при виконанні ним клінічних етапів виготовлення протезів, а також з роботою зубного техника при виготовленні складних конструкцій у зуботехнічній лабораторії;
- самостійне виконання завдань безпосереднього керівника практики.

3. Загальні вимоги до організації проведення та керівництва практикою

Особливого значення набуває комплексний підхід до організації практики студентів спеціальності, який було використано при розробці робочої програми з виробничої практики.

Практика студентів проводиться на оснащених відповідним чином базах, які затверджуються наказом навчального закладу.

Бази практики повинні забезпечити реалізацію програми практики, мати кваліфікований персонал, сучасне обладнання.

Умовою якісної підготовки студентів під час практики є дотримання єдиних вимог до послідовності етапів виготовлення зубних протезів у навчальному закладі і на базах лікувально-профілактичних установ, що забезпечується тісною співпрацею методичних, загальних і безпосередніх керівників.

Студенти можуть самостійно підбирати місце проходження практики і пропонувати його як базу практики.

Керівниками практики є викладачі навчального закладу та спеціалісти від баз практики.

Загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснює завідувач виробничої практики, який підпорядковується заступнику директора з навчально-виробничої роботи.

Методичний керівник практики від навчального закладу:

- перед початком практики контролює готовність баз практики до її проведення;
- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом студентів на практику: інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки; надання студентам-практикантам необхідних документів (направлення, програми, щоденник, методичні рекомендації);
- складає графік проходження практики студентами, враховуючи програму;
- бере участь у розподілі студентів за робочі місця;
- здійснює контроль за веденням щоденників практикантами, ходом

виконання практики;

- надає методичну допомогу в поетапному виготовленні зубних протезів, раціональному використанні матеріалів;
- розробляє тематику індивідуальних завдань, перевіряє їх виконання;
- роз'яснює студентам про систему звітності з практики;
- у тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;
- контролює забезпечення нормальних умов праці та побуту студентів і проведення з ними обов'язкового інструктажу з охорони праці й техніки безпеки;
- контролює виконання студентами-практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку, графіка відвідування студентами бази практики;
- у складі комісії приймає заліки з практики;
- своєчасно інформує заступника директора з навчально-виробничої роботи про хід практики на базах;
- подає заступнику директора з навчально-виробничої роботи письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики студентів.

Керівник від бази практики (загальний):

- приймає студентів на практику згідно з календарним планом;
- призначає наказом кваліфікованих фахівців для безпосереднього керівництва практикою;
- забезпечує студентам умови безпеки на кожному робочому місці;
- проводить обов'язкові інструктажі з охорони праці: вступний та на робочому місці. У разі потреби навчає студентів-практикантів безпечним методам праці;
- створює необхідні умови для виконання студентами програми практики, не допускає використання їх на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності;
- ознайомлює із структурними підрозділами стоматологічних установ;
- надає студентам-практикантам і керівникам практики від навчального закладу можливість користування лабораторіями, бібліотекою, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики;
- забезпечує облік виходу на роботу студентів-практикантів; повідомляє навчальний заклад про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення;
- після закінчення практики складає характеристику на кожного студента-практиканта, в якій відображає якість підготовленого ним звіту; оцінює знання та практичні навички.

Студенти під час проходження практики зобов'язані:

- отримати направлення та завдання;
- до початку практики одержати від керівника практики від навчального закладу консультації щодо оформлення необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати завдання, передбачені програмою практики і порадами її керівників;
- вивчити і суворо дотримувати правил з охорони праці, техніки безпеки на виробництві;
- дотримуватися графіка роботи — при 5-ти денному тижні тривалість робочого дня становить 6 год;
- не допускати скорочення термінів практики за рахунок подовження робочого дня;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно скласти звіт та залік з практики.

Керівники практики від стоматологічної установи разом з керівниками практики від навчального закладу несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики студентів.

4. Підсумовування практики

Проходження студентами виробничої практики завершується звітом про виконання програми та індивідуального завдання.

Загальна форма звітності студента за практику — це подання письмового звіту, підписаного керівником від бази практики, засвідченого печаткою.

Письмовий звіт разом з іншими документами (щоденник, характеристика, звіт) подається керівнику практики від навчального закладу.

Звіт є одним з основних документів при складанні заліку з практики і має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання.

Звіт про практику захищається студентом (з оцінкою) у керівника практики від навчального закладу.

Залік приймається в студентів на робочих місцях у зубопротезній лабораторії в останні дні проходження практики або в навчальному закладі протягом перших 10 днів семестру, який починається після практики.

Критерієм ефективності проходження практики є практичне засвоєння знань, умінь і навичок, передбачених програмою з навчально-виробничої практики.

Оцінка за практику вноситься до заліково-екзаменаційної відомості і залікової книжки студента за підписом керівника практики.

Якщо програма практики не виконана студентом з поважної

причини, навчальним закладом надається можливість студенту проходження практики через рік. Можливість повторного проходження практики через рік, але за власний рахунок, надається і студенту, який на підсумковому заліку отримав негативну оцінку. Студенту, який не виконав програми практики без поважних причин, може бути надано право на проходження практики повторно при виконанні умов, визначених навчальним закладом.

Підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях циклових комісій та педагогічної ради не рідше одного разу протягом навчального року.

5. Матеріальне забезпечення практики

Матеріальне забезпечення практики здійснюється відповідно до чинних постанов, наказів, розпоряджень Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Міністерства охорони здоров'я України.

II. ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

Зміст програми

Мета:

- ознайомлення із зубопротезною лабораторією, її завданнями й функціями, приміщеннями та їх призначенням;
- вивчення режиму роботи зубопротезної лабораторії;
- вивчення правил охорони праці, протипожежної безпеки;
- вивчення правил роботи з основними та допоміжними матеріалами, що використовуються в зуботехнічному виробництві та правилами їх зберігання;
- вивчення посадових обов'язків зубного техника з виготовлення знімних та незнімних конструкцій протезів;
- закріплення, поглиблення і розширення теоретичних знань та практичних навичок, отриманих на навчальній практиці під керівництвом викладача з виготовлення знімних та незнімних конструкцій.

Розподіл часу на практиці

№ з/п	Найменування розділу практики	Кількість робіт	Кількість годин		
			Усього	Зуботехнічна лабораторія	Самостійна робота
1.	Ознайомлення з ортопедичним кабінетом і зуботехнічною лабораторією. Проходження інструктажу з техніки безпеки, санітарного режиму (вимоги до приміщень, особиста гігієна) і норм поведінки в лікувальному закладі	—	6	2	4
2.	Виготовлення знімних пластинкових протезів:				
	— часткові протези;	2	32	26	6
	— лагодження знімних	2	8	4	4

	пластинокових протезів.				
3.	Виготовлення незнімних протезів:				
	— коронки поодинокі штамповані	4	16	12	4
	— пластмасові коронки	2	8	4	4
	— штифтові зуби, кукові коронки	1	6	2	4
	— паяні мостоподібні протези із суцільнометалевою і облицьованою проміжною частиною	2	14	10	4
	Усього за виробничу практику	13	90	60	30

Студенти повинні ознайомитись з:

- завданнями та функціями зуботехнічної лабораторії;
- приміщеннями зуботехнічної лабораторії та їх призначенням;
- інструктажем з техніки безпеки, санітарного режиму (вимогами до приміщень, особистою гігієною);
- робочим місцем зубного техника;
- документацією зубного техника (наряд-заказ);
- організацією прийому пацієнтів лікарем-стоматологом-ортопедом.

Після завершення виробничої практики студенти повинні знати:

- завдання, функції та організаційну структуру зуботехнічної лабораторії, її обладнання та оснащення;
- правила охорони праці, виробничої санітарії, протипожежної безпеки;
- основні положення чинного законодавства щодо організації робочого місця зубного техника;
- правила зберігання зуботехнічних матеріалів;
- посадові обов'язки зубного техника;
- техніку отримання відбитків різними відбитковими масами;
- техніку виготовлення моделей з різних відбиткових мас та вимоги до моделей;
- поняття про артикуляцію та оклюзію, методи визначення центральної оклюзії при частковій і повній відсутності зубів;
- будову оклюдатора, техніку гіпсування моделей в оклюдатор;
- техніку виготовлення гнутих кламерів та вимоги до них;
- фасонні розміри штучних зубів, основи підбирання та встановлення

- на “приточці” на штучних яснах, при частковій і повній відсутності природних зубів;
- основи моделювання воскових базисів протезів;
 - способи гіпсування воскової композиції протеза в кювету;
 - заміну воску на пластмасу;
 - способи розведення пластмаси, стадії дозрівання пластмаси, режим полімерізації;
 - обробку, шліфування, полірування готових конструкцій знімних протезів;
 - методики виготовлення індивідуальних ложок (з пластинок базисного воску, самотвердіючої пластмаси, фотополімерних матеріалів);
 - класифікацію штучних коронок, показання до їх виготовлення, техніку виготовлення та матеріали (основні й допоміжні);
 - вимоги до штучних коронок;
 - показання та вимоги до виготовлення мостоподібних конструкцій;
 - техніку моделювання проміжної частини (тіла) паяного мостоподібного протеза;
 - технологію паяння, властивоті припою, флюсів та відбілювачів;
 - технологію обробки, шліфування й полірування незнімних конструкцій, властивості абразивних матеріалів і послідовність використання абразивних інструментів;
 - склад електроліту, технологію електрополірування та техніку безпеки при цьому;
 - оцінювати якість шліфованої та полірованої поверхонь.

Студенти повинні вміти:

- виготовляти моделі за відбитками з різних відбиткових мас;
- виготовляти індивідуальні ложки;
- виготовляти базиси з оклюзійними валиками при часткових дефектах зубного ряду;
- гіпсувати моделі в оклюдатор;
- встановлювати зуби з пластмасового гарнітура на штучних яснах та “на приточці”;
- вигинати кламери з ортодонтичного дроту різного діаметра;
- виготовляти кламери Кемені;
- гіпсувати моделі в кювету прямим, зворотним та комбінованим способами;
- замінити віск на пластмасу;
- шліфувати й полірувати знімний пластинковий протез;
- моделювати зуби під повні металево-штамповані, пластмасові та комбіновані коронки;
- вирізати гіпові стовпчики та відливати гіпсовий блок;

- виготовляти металевий штамп та контрштамп;
- підбирати та протягувати гільзи;
- виконувати попереднє та остаточне штампування коронок;
- шліфувати й полірувати металеві коронки;
- виготовляти пластмасові й комбіновані коронки;
- моделювати проміжну частину (тіло) мостоподібного протеза;
- паяти мостоподібний протез;
- відбілювати, обробляти, шліфувати та полірувати мостоподібний протез.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ

1. Завдання і функції зуботехнічної лабораторії.
2. Приміщення зуботехнічної лабораторії та їх призначення.
3. Вимоги до робочого місця зубного техника.
4. Організація прийому пацієнтів лікарем-стоматологом-ортопедом.
5. Завдання, функції та організаційна структура зуботехнічної лабораторії, її обладнання і оснащення.
6. Правила охорони праці, протипожежної безпеки.
7. Основні положення щодо організації робочого місця зубного техника.
8. Посадові обов'язки зубного техника.
9. Техніка отримання відбитків різними відбитковими масами.
10. Техніка виготовлення моделей з різних відбиткових мас та вимоги до моделей.
11. Поняття про артикуляцію та оклюзію, методи визначення центральної оклюзії при частковій і повній відсутності зубів.
12. Будова оклюдатора, техніка гіпсування моделей в оклюдатор.
13. Техніка виготовлення гнутих кламерів та вимоги до них.
14. Техніка виготовлення одноплечого круглого гнутого кламера, вимоги до плеча, тіла та відростка.
15. Техніка виготовлення перекидного кламера, показання до виготовлення.
16. Фасонні розміри штучних зубів, підбирання і встановлення "на приточці" та на штучних яснах, при частковій і повній відсутності природних зубів.
17. Попереднє та остаточне моделювання воскових базисів протезів (вимоги, відмінності).
18. Гіпсування воскової композиції протеза в кювету.
19. Заміна воску на пластмасу.
20. Способи розведення пластмаси (до насичення, за вагою, за об'ємним співвідношенням мономера та полімера), стадії дозрівання пластмаси, режим полімеризації.
21. Обробка, шліфування, полірування готових знімних пластинкових протезів.
22. Методика виготовлення індивідуальних ложок (з пластинок базисного воску, із самотвердіючої пластмаси, фотополімерних матеріалів).
23. Лагодження знімних пластинкових протезів (часткових, повних).
24. Класифікація штучних коронок, показання до їх виготовлення, техніка виготовлення та матеріали (основні й допоміжні).
25. Вимоги до штучних коронок.
26. Показання та вимоги до виготовлення мостоподібних конструкцій.
27. Техніка моделювання проміжної частини (тіла) паяного мостоподібного протеза.

28. Техніка паяння, властивості припою, флюсів та відбілювачів.
29. Обробка, шліфування й полірування незнімних конструкцій, властивості абразивних матеріалів і послідовність використання абразивних інструментів.
30. Склад електроліту, технологія електрополірування та техніка безпеки при цьому.
31. Критерії оцінювання якості шліфованої та полірованої поверхонь.

ЛІТЕРАТУРА

Основна:

Зубопротезна техніка / Рожко М.М., Неспрядько В.П., Михайленко Т.Н. та ін. — К.: Книга плюс, 2006.

Копейкин В.Н., Демнер Л.М. Зубопротезная техника. — М.: Триада-Х, 2004.

Додаткова:

Зубопротезна техніка / За ред. А.І.Бетельмана. — К.: Вища школа, 1970.

Копейкин В.Н., Демнер Л.М. Зубопротезная техника. — М.: Медицина, 1985.

Погодин В.С., Пономарева В.А. Руководство для зубных техников. — Л.: Медицина, 1983.

Криштаб С.И. Ортопедическая стоматология. — К.: Вища школа, 1986.

Копейкин В.Н. Руководство по ортопедической стоматологии. — М.: Медицина, 1993.

Криштаб С.И. Ортопедическая стоматология. — К.: Вища шк. Головное изд-во, 1986.

Ортопедическая стоматология / Под ред. В.Н. Копейкина. — М.: Медицина, 1988.